

Optimisme for sauehaldet

Færre tap til rovdyr fører til gryande optimisme i sauene.

Jon Olav Ørsal
redaksjon@driva.no

Ein kan no sjå den positive effekten av hi-utak og felling av skadedyr under lisensjakt av jerv dei siste åra.

- Endelag er det optimisme å spore i sauene, slik at det går an å satse på sau igjen. Det er nemleg fleire som satsar på sau no igjen - det er bygd fleire sauefjos dei siste åra, og fleire kjem etter kvart, og det er artig. Berre for tre til fire år sidan var satsing på sau heilt uaktuelt, men no er det fleire som startar på att igjen, seier Oddvar Mikkelsen.

Det er kraftig nedgang i tap av sau på beite i Trollheimen - frå 19,5% i 2011 til 6,8% i 2014. Den positive trenden ser ut til å halde i år, men tala er ikkje klare for rundt 1. november.

Godt jobba

Driva treff Oddvar saman med dei som er att av «saukarra» i Todalen. Det er ikkje så mange lenger, men Ola og Gudmund Kvendset, Bjørn Kvendset og Per Åke Jakobsson har hatt trua på ei losyng.

Det har vore godt jobba på fylkesplan, og no ser vi det positive resultatet. Oddvar Mikkelsen er varamedlem i bondelagets fylkesstyre i More og Romsdal og har tidlegare vore mangårig leiar i Surnadal bondelag.

Hjelper med hiuttak

Det er dei seinare åra teke ut fleire hi i tillegg til skadedyr, og det ser ut til at hi-uttaua som er gjort dei seinare åra virka - det sett vi stor pris på og det er avgjerande for vidare satsing.

- Det er viktig med hjelpe fra SNO (Statens naturoppsyn) til å regulere bestanden. Det blir lett mykje hetsing når privatfolk skyt jerv, sjølv om det er lovlig lisensjakt. Det burde kanskje vært meir organisert lisensjakt i jakttida - kanskje det har vært formusig å bruke skadefellingslaga i store utstrekning, seier Mikkelsen, som poengterer at det er eit godt samarbeid mellom SNO og sauahaldarane.

Positiv trend

Ingebrig Moen er «sauækspert» i Surnadal kommune. Han tykkjer det er fint at ein no opplever at det er yngre som vil satse på sau, og at det er mange som startar på igjen.

- Økonomien har aldri vore betre i sauene, og det må være rett til for satsing no. Vi har både ein kultur og mykje verdifull beite å ta vare på. Saukjøtten er da vel økologisk mat av ypparste klasse, og rett i tida no, seier Moen.

- Det er no fleire som arbeider med planlegging av nye sauefjos, og optimismen gjer at dei som har ligge «på vør» den siste tida, setter i gang no.

Moen peikar også på at det ikkje skal være yngling av jerv i Trollheimen og at hi-utak og uttak av skadedyr har vore til stor hjelpe. - det ser vi resultat av no. No ser det ut til at tapa kjem ned på eit nivå som er til å leve med.

Stort potensial

Det er mykje ubruka beite i Trollheimen. Det har vore nemnt areal på rundt 375 km² og det kan gi prima utmarksbeite til eit enormt tal med sauar, dersom alt blir utnyttia. I Surnadal kommune er et i dag mellom 4 og 5000 sauar som beiter i Trollheimen, men potensialet er nok mykje større, seier Moen.

Ola Kvendset er leiar i Todalen bondelag. Han er litt bekymra for gaupa. Ei hogauge med tre ungar er sett fleire gong i år. I fjor var ho observert med to ungar - det tyder på at det er fjorsungar også i nærlieken. Den siste tida er ei stor hanngauge sett både på Hjellnes og på Kvennset. Gaupa har tilhald låglandet, og da blir det helst vår og haust vi opplever skade - men gaupa har nok elles mest rådryr og hjortekalvar på menyen. Det meste av tapa til gaupa har kome 1-2 veker etter sleppingen av våren og i beiteområde som ligg i låglandet slik som f.eks Nordmarka.

Saukarra i Todalen: Endelag ein opptur etter mange nedturar. I dag rår det optimisme i sauene.

Telt på knappane: Ola har pussa opp litt til sauene skal inn - nytt strettmetall i golvet og ny innreiing i tre. Det var enten eller og dei positive signala var med og avgjorde vidare satsing på sau.

Opptur for sau: Endelag ser det ut som det går an å satse litt på sau. Både Ola Kvendset og Oddvar Mikkelsen har bestemt seg for å fortsette - Ola er leiar i Todalen Bondelag og Oddvar er vara til More og Romsdal Bondelag. Dei er innstilt på å kjempe for sauene.

Sauen: Positiv trend for sauene i Oppdal - fleire som satsar. Det er også mange unge som vil starte med sau. (Illustrasjonsfoto)

Færre tap også i Oppdal

Landbruksavdelinga i Oppdal kommune bekreftar den same positive utviklinga i sauene.

Jon Olav Ørsal
redaksjon@driva.no

Tala for i år er heller ikkje her klare for 1. november, men Heggvold trur at trenden fortsett.

I Oppdal kommune er det rundt 45.000 sau på beite, og det totale tapet låg på 4,8 % som er ein nedgang for tredje året på rad og hittil i år er det i allfall fleire dokumenterte tap enn tidligare.

Sidan 2011 da den totale tapsprosenten i Oppdal var 6,5 var den i fjor altså komne ned på 4,8%. Heggvold fortel vidare at det også i Oppdal er ein positiv trend i sauene. Fleire som har sluttet med mjølk, har starta på med sau og det er fleire unge bønder som startar på med sau. I det heile tatt er det eit godt og aktivt sauemiljø i Oppdal, seier Heggvold.

Sauhaldet

■ Tap lokalt i Todalen i %:		
■ Ola Kvendset	2013 - 16%	2014 - 10,7%
■ Bjørn Kvendset	2014 - 8,3%	2015 - 4,3%
■ Per Åke Jakobsson	2014 - 3,8%	2015 - 3,8%
■ Oddvar Mikkelsen	2015 - 4,3%	
■ Totale tap av sau på beite i Trollheimen dei siste åra:		
■ 2011 - 19,5 %		
■ 2012 - 11,4 %		
■ 2013 - 7,2 %		
■ 2014 - 6,8 %		
■ 2015 - tala blir klar rundt 1. november.		
■ Du kan finne meir info om rovdyra på nettet - http://www.rovdata.no/		